

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία

Έγγραφο καθοδήγησης για τα κράτη μέλη σχετικά με
τα ανακληθέντα, τα ανακτηθέντα, τα προς ανάκτηση
και τα μη ανακτήσιμα ποσά

Αναθεώρηση 2018

ΔΗΛΩΣΗ ΑΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ: Το παρόν έγγραφο καταρτίστηκε από τις υπηρεσίες της Επιτροπής. Βάσει του ισχύοντος ενωσιακού δικαίου, παρέχει τεχνική καθοδήγηση σε συναδέλφους και άλλους φορείς που συμμετέχουν στην παρακολούθηση, στον έλεγχο ή στην υλοποίηση των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων [εκτός του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)] σχετικά με την ερμηνεία και την εφαρμογή των ενωσιακών κανόνων στον συγκεκριμένο τομέα. Στόχος του παρόντος εγγράφου είναι να παράσχει διευκρινίσεις και ερμηνείες από τις υπηρεσίες της Επιτροπής σχετικά με τους εν λόγω κανόνες προκειμένου να διευκολυνθεί η υλοποίηση προγραμμάτων και να ενθαρρυνθούν οι ορθές πρακτικές. Το παρόν καθοδηγητικό έγγραφο ισχύει με την επιφύλαξη της ερμηνείας του Δικαστηρίου και του Γενικού Δικαστηρίου ή των αποφάσεων της Επιτροπής.

Πίνακας περιεχομένων

1.	ΙΣΤΟΡΙΚΟ.....	5
1.1.	Παραπομπές σε κανονιστικές διατάξεις.....	5
1.2.	Σκοπός του εγγράφου καθοδήγησης.....	5
1.3.	Κύριες διαφορές με την περίοδο 2007-2013.....	6
2.	ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΑΝΑΚΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΚΤΗΣΗΣ.....	6
3.	Η ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΝΑ ΠΡΟΛΑΜΒΑΝΟΥΝ, ΝΑ ΑΝΙΧΝΕΥΟΥΝ ΚΑΙ ΝΑ ΔΙΟΡΘΩΝΟΥΝ ΠΑΡΑΤΥΠΙΕΣ, ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ.....	8
3.1.	Εκτέλεση δημοσιονομικών διορθώσεων.....	8
3.2.	Ακύρωση δημόσιας συνεισφοράς.....	10
3.3.	Μη ανακτήσιμα ποσά.....	11
3.4.	Γνωστοποίηση στους λογαριασμούς.....	11
4.	ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΓΙΑ ΠΟΣΑ ΠΟΥ ΑΝΑΚΛΗΘΗΚΑΝ ΚΑΙ ΠΟΣΑ ΠΟΥ ΑΝΑΚΤΗΘΗΚΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ (ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ 2).....	12
4.1.	Επεξηγήσεις για τις στήλες (Α) και (Β) του προσαρτήματος 2.....	12
4.1.1.	Στήλη Α.....	12
4.1.2.	Στήλη Β.....	12
4.2.	Επεξηγήσεις για τις στήλες (Γ) και (Δ) του προσαρτήματος 2.....	13
4.2.1.	Στήλη Γ.....	13
4.2.2.	Στήλη Δ.....	13
5.	ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΠΟΣΑ ΠΟΥ ΑΝΑΚΤΗΘΗΚΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 71 ΤΟΥ ΚΚΔ - ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ (ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ 4).....	13
6.	ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΠΟΣΑ ΠΡΟΣ ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ (ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ 3).....	14
6.1.	Επεξηγήσεις για τη στήλη (Α) του προσαρτήματος 3.....	14
6.2.	Επεξηγήσεις για τη στήλη (Β) του προσαρτήματος 3.....	15
7.	ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΓΙΑ ΜΗ ΑΝΑΚΤΗΣΙΜΑ ΠΟΣΑ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ (ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ 5).....	15
8.	ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΤΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ.....	16
8.1.	Γενικά.....	16
8.1.1.	Πληροφορίες που πρέπει να παρέχονται ανά επίπεδο προτεραιότητας.....	16
8.1.2.	Απαιτούμενη μορφή.....	16
8.1.3.	Συναλλαγματική ισοτιμία η οποία πρέπει να χρησιμοποιείται από χώρες εκτός της ζώνης του ευρώ.	16
8.1.4.	Προσαρμογές που δεν σχετίζονται με παρατυπίες.....	16
8.1.5.	Διαχωρισμός ανακληθέντων, προς ανάκτηση και ανακτηθέντων ποσών κατά τη διάρκεια της λογιστικής χρήσης ανά λογιστική χρήση δήλωσης των δαπανών (προσαρτήματα 2, 3 και 4).....	17

8.1.6.	Γνωστοποίηση ποσών που διορθώθηκαν ως αποτέλεσμα λογιστικών ελέγχων πράξεων από την ΑΕ σύμφωνα με το άρθρο 127 παράγραφος 1 του ΚΚΔ	17
8.1.7.	Συνολική / δημόσια δαπάνη	18
8.1.8.	Τόκος.....	18
8.2.	Αφαίρεση από τους λογαριασμούς ποσών που αφορούν αιτήσεις πληρωμής οι οποίες πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της λογιστικής χρήσης.....	18
8.3.	Ανάκληση ποσών τα οποία διαπιστώθηκε ότι είναι παράτυπα μετά την υποβολή των λογαριασμών	19
8.4.	Ανάκτηση ποσών τα οποία διαπιστώθηκε ότι είναι παράτυπα μετά την υποβολή των λογαριασμών	20
9.	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΝΑ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΕΙ ΑΝ ΤΑ ΜΗ ΑΝΑΚΤΗΣΙΜΑ ΠΟΣΑ ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ	
10.	ΠΟΣΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΜΕΛΟΣ ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΝΑ ΜΗΝ ΑΝΑΚΤΗΣΕΙ ΚΑΙ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΔΕΝ ΥΠΕΡΒΑΙΝΟΥΝ ΤΑ 250 ΕΥΡΩ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑΣ ΤΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΤΘΑ.....	22
11.	ΣΥΝΟΨΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΩΝ ΕΝΤΟΠΙΣΘΕΙΣΩΝ ΠΑΡΑΤΥΠΩΝ ΣΤΟΥΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥΣ.	22

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΚΡΩΝΥΜΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

ΑΕ	Αρχή ελέγχου
ΑΠ	Αρχή πιστοποίησης
ΚΕΚ	Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2016/568 της Επιτροπής, της 29ης Ιανουαρίου 2016, όσον αφορά τις προϋποθέσεις και τις διαδικασίες που πρέπει να εφαρμόζονται για να προσδιοριστεί αν τα μη ανακτήσιμα ποσά επιστρέφονται από τα κράτη μέλη.
ΚΚΔ	Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046.
ΕΚΕ	Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1011/2014 της Επιτροπής, της 22ας Σεπτεμβρίου 2014.
ΕΤΘΑ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας.
ΕΔΕΤ	Το ακρωνύμιο ΕΔΕΤ αντιστοιχεί σε όλα τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία. Το παρόν έγγραφο καθοδήγησης αφορά όλα τα ΕΔΕΤ πλην του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ).
ΕΕΣ	Κανονισμός περί ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας [Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1299/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013]
ΔΚ	Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης.
ΕΦ	Ενδιάμεσος φορέας
ΔΑ	Διαχειριστική αρχή
ΣΔΕ	Σύστημα διαχείρισης και ελέγχου
ΥΣΠΣ	Υπολειμματικό συνολικό ποσοστό σφάλματος (υπολογιζόμενο από την αρχή ελέγχου, με βάση το δείγμα των πράξεων που ελέγχθηκαν και αφού αφαιρεθούν οι μεμονωμένες και κατά παρέκταση δημοσιονομικές διορθώσεις που εφαρμόστηκαν πριν από την υποβολή των λογαριασμών από το κράτος μέλος σε σχέση με τα σφάλματα που εντοπίστηκαν από την ΑΕ)
ΠΑΝ	Πρωτοβουλία για την απασχόληση των νέων

1. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

1.1. Παραπομπές σε κανονιστικές διατάξεις

Κανονισμός	Άρθρα
Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 Κανονισμός περί κοινών διατάξεων (εφεξής ΚΚΔ)	Άρθρο 72 στοιχείο η) σύστημα διαχείρισης και ελέγχου Άρθρο 122 παράγραφος 2 μη ανακτήσιμα ποσά που επιστρέφονται από το κράτος μέλος Άρθρα 126 στοιχείο β) και 137 παράγραφος 1) λογαριασμοί που προετοιμάζονται από την ΑΠ Άρθρα 137-139 προετοιμασία, υποβολή και αποδοχή λογαριασμών Άρθρο 143 παράγραφος 2) δημοσιονομικές διορθώσεις
Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1011/2014 της Επιτροπής, της 22ας Σεπτεμβρίου 2014. (εφεξής ΕΚΕ)	Άρθρο 7 και παράρτημα VII — πρότυπο για τους λογαριασμούς
Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2016/568 της Επιτροπής όσον αφορά τις προϋποθέσεις και τις διαδικασίες που πρέπει να εφαρμόζονται για να προσδιοριστεί αν τα μη ανακτήσιμα ποσά επιστρέφονται από τα κράτη μέλη. (εφεξής ΚΕΚ)	

1.2. Σκοπός του εγγράφου καθοδήγησης

Σκοπός του παρόντος εγγράφου καθοδήγησης είναι η παροχή:

- καθοδήγησης σχετικά με τον τρόπο υποβολής πληροφοριών στην Επιτροπή σχετικά με ανακλήσεις, ανακτήσεις, προς ανάκτηση ποσά και μη ανακτήσιμα ποσά με τη χρήση των υποδειγμάτων πινάκων των προσαρτημάτων 2, 3, 4 και 5 του παραρτήματος VII του ΕΚΕ (εφεξής, ο όρος «προσάρτημα» αναφέρεται πάντοτε στα προσαρτήματα στους πρότυπους λογαριασμούς του παραρτήματος VII ΕΚΕ) στο σύστημα ηλεκτρονικής ανταλλαγής πληροφοριών SFC2014·
- διευκρινίσεων για τη διάκριση μεταξύ ανάκλησης και ανάκτησης·

- καθοδήγησης σχετικά με τη διαδικασία μέσω της οποίας ένα κράτος μέλος μπορεί να υποβάλει αίτημα στην Επιτροπή για τη μη επιστροφή στον προϋπολογισμό της Ένωσης ενός μη ανακτήσιμου ποσού, το οποίο συμπεριλαμβανόταν προηγουμένως σε πιστοποιημένους λογαριασμούς, όταν θεωρεί ότι έχει εξαντλήσει κάθε διαθέσιμη δυνατότητα ανάκτησης μέσω του εθνικού θεσμικού και νομικού πλαισίου.

1.3. Κύριες διαφορές με την περίοδο 2007-2013

Θέμα/διαδικασία	2014-2020	2007-2013
Πιστοποίηση ότι οι δαπάνες συμμορφώνονται με το ισχύον δίκαιο	Σύμφωνα με το άρθρο 126 στοιχείο β) του ΚΚΔ, η πιστοποίηση ότι οι δαπάνες συμμορφώνονται με το ισχύον δίκαιο παρέχεται από την ΑΠ μία φορά ετησίως στους λογαριασμούς.	Σύμφωνα με το άρθρο 61 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006, η πιστοποίηση ότι οι δαπάνες συμμορφώνονται με τους ενωσιακούς και τους εθνικούς κανόνες παρέχεται από την ΑΠ σε κάθε αίτηση πληρωμής.
Χρονοδιάγραμμα υποβολής στοιχείων	Οι λογαριασμοί που πρόκειται να υποβληθούν πριν από τις 15 Φεβρουαρίου του έτους N πρέπει να περιλαμβάνουν πληροφορίες για τα ανακληθέντα, τα ανακτηθέντα, τα προς ανάκτηση και τα μη ανακτήσιμα ποσά, όπως ορίζεται στο άρθρο 137 του ΚΚΔ.	Η υποβολή στοιχείων για τα ανακληθέντα, τα ανακτηθέντα, τα προς ανάκτηση και τα μη ανακτήσιμα ποσά πραγματοποιείται έως τις 31 Μαρτίου του έτους N.
Διαδικασία υποβολής αιτήματος στην Επιτροπή για τη μη επιστροφή από το κράτος μέλος μη ανακτήσιμου ποσού άνω των 250 ευρώ συνεισφοράς των Ταμείων και του ΕΤΘΑ	Διαδικασία παράλληλη της υποβολής λογιστικών εκθέσεων η οποία ορίζεται στον ΚΕΚ: όταν ένα κράτος μέλος θεωρεί ότι ένα μη ανακτήσιμο ποσό το οποίο συμπεριλαμβανόταν προηγουμένως σε πιστοποιημένους λογαριασμούς δεν θα πρέπει να επιστραφεί στον προϋπολογισμό της Ένωσης, η ΑΠ υποβάλει χωριστό αίτημα στην Επιτροπή.	Το αίτημα έπρεπε να υποβληθεί έως τις 31 Μαρτίου του έτους N. Δεν οριζόταν κατώτατο όριο μη ανακτήσιμων ποσών.
Απόφαση μη ανάκτησης ποσών κάτω των 250 ευρώ συνεισφοράς των Ταμείων και το ΕΤΘΑ (ποσά de minimis)	Ένα κράτος μέλος μπορεί να αποφασίσει να μην ανακτήσει από δικαιούχο ποσό, μη συμπεριλαμβανομένου του τόκου, το οποίο δεν υπερβαίνει τα 250 ευρώ συνεισφοράς των Ταμείων και του ΕΤΘΑ. Τα εν λόγω ποσά δεν χρειάζεται να επιστρέφονται στον προϋπολογισμό της Ένωσης.	Οι ισχύοντες κανονισμοί για την περίοδο 2007-2013 δεν περιλάμβαναν πρόβλεψη για de minimis ποσά κάτω των 250 ευρώ συνεισφοράς των Ταμείων.

2. ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΑΝΑΚΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΚΤΗΣΗΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 122 του ΚΚΔ, τα κράτη μέλη πρέπει να διορθώνουν και να ανακτούν αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά. Τα κράτη μέλη έχουν δύο επιλογές:

1) Ανάκληση: να ανακαλέσουν τις παράτυπες δαπάνες από το πρόγραμμα αμέσως μόλις αυτές εντοπιστούν, αφαιρώντας τις από την επόμενη αίτηση ενδιάμεσης πληρωμής και απελευθερώνοντας κατά τον τρόπο αυτό κονδύλια της ΕΕ προκειμένου να διατεθούν για άλλες πράξεις.

2) Ανάκτηση: να διατηρήσουν τις δαπάνες προς το παρόν στο πρόγραμμα, εν αναμονή του αποτελέσματος της διαδικασίας ανάκτησης της αχρεωστήτως καταβληθείσας επιχορήγησης από τους δικαιούχους, και να αφαιρέσουν τις δαπάνες από την επόμενη αίτηση ενδιάμεσης πληρωμής μόνο αφού πραγματοποιηθεί η ανάκτηση. Ωστόσο, κατά τον χρόνο υποβολής των λογαριασμών, θα πρέπει να εφαρμόζεται διαφορετική μεταχείριση όσον αφορά τις δαπάνες κατά την τρέχουσα λογιστική χρήση και τις ήδη πιστοποιημένες δαπάνες κατά τις προηγούμενες λογιστικές χρήσεις (βλ. τμήμα 3.1 για περισσότερες λεπτομέρειες γι' αυτό το θέμα)

Επιπλέον, όσον αφορά τις δαπάνες που δηλώθηκαν κατά την τρέχουσα λογιστική χρήση, θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι [όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/568] οι μειώσεις που γίνονται πριν από την υποβολή πιστοποιημένων ποσών δεν μπορούν να θεωρηθούν ως ανακτήσεις αν σχετίζονται με τις δαπάνες που περιλαμβάνονται στην αίτηση ενδιάμεσης πληρωμής (συμπεριλαμβανομένης της τελικής) για μια συγκεκριμένη λογιστική χρήση για την οποία καταρτίζονται οι λογαριασμοί. Αυτά τα ποσά πρέπει να αναφέρονται στους λογαριασμούς μόνο ως ανακλήσεις στο προσάρτημα 2 (αν η μείωση έχει πραγματοποιηθεί το αργότερο μέχρι την τελική αίτηση πληρωμής) ή να αντικατοπτρίζονται στο προσάρτημα 8 (αν αφαιρέθηκαν απευθείας από τους λογαριασμούς). Αυτό ισχύει επίσης για περιπτώσεις κατά τις οποίες οι εν λόγω μειώσεις πραγματοποιούνται μετά από τη διαδικασία ανάκτησης σε εθνικό επίπεδο.

Καθεμιά από τις δύο επιλογές (ανάκληση ή ανάκτηση) έχει πλεονεκτήματα, μειονεκτήματα και επιπτώσεις τα οποία καλούνται να εξετάσουν τα κράτη μέλη. Η άμεση ανάκληση των παράτυπων δαπανών αποδεδειγμένα αμέσως το αντίστοιχο ποσό κονδυλίων της ΕΕ ώστε να χρησιμοποιηθεί σε άλλες πράξεις, αλλά το κράτος μέλος αναλαμβάνει στον δικό του εθνικό προϋπολογισμό τον κίνδυνο να μην καταφέρει να ανακτήσει την αχρεωστήτως καταβληθείσα δημόσια χρηματοδότηση από τον δικαιούχο. Η αναβολή της ανάκλησης έως την πραγματοποίηση της ανάκτησης από τον δικαιούχο αφήνει μικρότερο χρονικό περιθώριο εκ νέου χρήσης των κονδυλίων της ΕΕ για άλλες επιλέξιμες πράξεις, αλλά προστατεύει οικονομικά το κράτος μέλος, στην περίπτωση που αυτό δεν καταφέρει να ανακτήσει την επιχορήγηση από τον δικαιούχο έχοντας εξαντλήσει όλες τις δυνατότητες ανάκτησης μέσω του εθνικού θεσμικού και νομικού πλαισίου.

Από τα συγκεντρωτικά ποσά για μια δεδομένη λογιστική χρήση που αντιστοιχούν στις «ανακλήσεις» αποκλείονται τα αντίστοιχα ποσά των «ανακτήσεων» και αντιστρόφως: παρόλο που μετά την ανάκληση το κράτος μέλος συνήθως προχωρά στην ανάκτηση της αχρεωστήτως καταβληθείσας επιχορήγησης ή μέρους της επιχορήγησης από τον δικαιούχο (μεταξύ άλλων, όσον αφορά ποσά που ανακλήθηκαν σε αίτηση ενδιάμεσης πληρωμής ή που αφαιρέθηκαν από τους λογαριασμούς σε σχέση με την τρέχουσα λογιστική χρήση), η εν λόγω μεταγενέστερη ανάκτηση δεν θα πρέπει, μολαταύτα, να συμπεριληφθεί ξανά στα «ανακτηθέντα ποσά», διότι αυτό θα οδηγούσε σε αλληλεπικάλυψη και διπλή καταμέτρηση των αναφερόμενων ποσών. Μετά την πραγματοποίηση μιας ανάκλησης, η περαιτέρω ανάκτηση του παράτυπου ποσού από τον δικαιούχο αποτελεί εθνικό ζήτημα.

Στην περίπτωση που οι παράτυπες δαπάνες παραμένουν στο πρόγραμμα εν αναμονή του αποτελέσματος της διαδικασίας ανάκτησης σχετικά με δαπάνες οι οποίες περιλαμβάνονταν σε προηγούμενους πιστοποιημένους λογαριασμούς, οι αρχές του προγράμματος θα λάβουν

μέτρα σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο για να ανακτήσουν αποτελεσματικά τα αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά από τον δικαιούχο. Ποσά μπορούν να ανακτηθούν από τον δικαιούχο με δύο τρόπους (οι οποίοι μπορεί να συνδυαστούν μεταξύ τους):

- επιστροφή από τον δικαιούχο στις αρχές του προγράμματος του αχρεωστήτως καταβληθέντος ποσού·
- αντιστάθμιση, στο πλαίσιο της οποίας το προς ανάκτηση ποσό αφαιρείται από επόμενη πληρωμή οφειλόμενη στον δικαιούχο.

3. Η ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΝΑ ΠΡΟΛΑΜΒΑΝΟΥΝ, ΝΑ ΑΝΙΧΝΕΥΟΥΝ ΚΑΙ ΝΑ ΔΙΟΡΘΩΝΟΥΝ ΠΑΡΑΤΥΠΙΕΣ, ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ

Σύμφωνα με τις γενικές αρχές του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου που ορίζονται στο άρθρο 72 στοιχείο η) και στο άρθρο 122 παράγραφος 2 του ΚΚΔ, τα κράτη μέλη είναι υπεύθυνα να εφαρμόζουν μέτρα με σκοπό να προλαμβάνουν, να ανιχνεύουν και να διορθώνουν παρατυπίες, συμπεριλαμβανομένης της απάτης, και να ανακτούν αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά, καθώς και τυχόν τόκους υπερημερίας.

Οι παρατυπίες ορίζονται στον ΚΚΔ ως εξής:

- «παρατυπία», σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 36, είναι κάθε παράβαση του ενωσιακού δικαίου ή του σχετικού με την εφαρμογή του εθνικού δικαίου, η οποία προκύπτει από πράξη ή παράλειψη οικονομικού φορέα που εμπλέκεται στην θέσπιση των ΕΔΕΤ, και η οποία ζημιώνει ή ενδέχεται να ζημιώσει τον προϋπολογισμό της Ένωσης με καταλογισμό αδικαιολόγητης δαπάνης στον προϋπολογισμό της Ένωσης·
- «συστημική παρατυπία», σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 38, είναι κάθε παρατυπία που έχει ενδεχομένως επαναλαμβανόμενο χαρακτήρα, με μεγάλη πιθανότητα εμφάνισης σε παρεμφερή είδη πράξεων, η οποία προκύπτει από σοβαρή ανεπάρκεια στην αποτελεσματική λειτουργία των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου, συμπεριλαμβανομένης της παράλειψης καθορισμού κατάλληλων διαδικασιών σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό και τους ειδικούς κανόνες για κάθε Ταμείο.

Σύμφωνα με το άρθρο 126 στοιχείο γ) του ΚΚΔ, η αρχή πιστοποίησης είναι υπεύθυνη να πιστοποιεί ετησίως την πληρότητα, την ακρίβεια και την αλήθεια των λογαριασμών και ότι οι δαπάνες που εγγράφονται στους λογαριασμούς είναι σύμφωνες με το ισχύον δίκαιο. Οι λογαριασμοί καλύπτουν λογιστική χρήση που ξεκινά την 1η Ιουλίου και λήγει στις 30 Ιουνίου (με την εξαίρεση της πρώτης λογιστικής χρήσης, η οποία ξεκινά την 1η Ιανουαρίου 2014 και λήγει στις 30 Ιουνίου 2015).

3.1. Εκτέλεση δημοσιονομικών διορθώσεων

Οι δημοσιονομικές διορθώσεις θα πρέπει να υπολογίζονται με βάση τα ποσά των επηρεαζόμενων δαπανών που δηλώθηκαν στην αίτηση ενδιάμεσης/-ων πληρωμής/-ών προς την Επιτροπή. Η ενωσιακή χρηματοδότηση μειώνεται με βάση το οικείο ποσοστό συγχρηματοδότησης για τον άξονα προτεραιότητας στο πλαίσιο του οποίου δηλώθηκαν οι δαπάνες.

Σύμφωνα με την ετήσια προσέγγιση όσον αφορά τους λογαριασμούς του προγράμματος, πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ της εκτέλεσης δημοσιονομικών διορθώσεων που

επηρεάζουν είτε α) δαπάνες που έχουν πιστοποιηθεί σε προηγούμενους λογαριασμούς είτε β) δαπάνες οι οποίες περιλαμβάνονται σε αίτηση ενδιάμεσης πληρωμής σχετικά με την τρέχουσα λογιστική χρήση. Το σύστημα τεχνολογίας πληροφοριών (ΤΠ) το οποίο έχει δημιουργήσει το κράτος μέλος θα πρέπει να παρέχει επαρκή διαδρομή ελέγχου ανά πράξη και λογιστική χρήση ώστε να μπορεί να γίνεται αυτή η διάκριση.

α) Στην πρώτη περίπτωση (ποσά τα οποία έχουν ήδη πιστοποιηθεί σε προηγούμενους λογαριασμούς), οι δημοσιονομικές διορθώσεις πραγματοποιούνται σε αίτηση ενδιάμεσης πληρωμής σε μεταγενέστερη λογιστική χρήση, δηλαδή τη χρήση κατά την οποία εντοπίστηκε η παρατυπία, σύμφωνα με το άρθρο 139 παράγραφος 10 ΚΚΔ.

Όπως εξηγείται στο τμήμα 2 του παρόντος εγγράφου καθοδήγησης, το κράτος μέλος έχει τη δυνατότητα να περιμένει να ολοκληρωθούν οι διαδικασίες ανάκτησης πριν ανακαλέσει την παράτυπη δαπάνη από αίτηση ενδιάμεσης πληρωμής προς την Επιτροπή και να τη θεωρήσει ποσό προς ανάκτηση το οποίο περιλαμβάνεται στους λογαριασμούς έως ότου πραγματοποιηθεί η ανάκτηση.

β) Σύμφωνα με το άρθρο 126 στοιχείο β) και το άρθρο 137 παράγραφος 1 του ΚΚΔ [τα οποία αντιστοιχούν στο άρθρο 63 παράγραφος 5 στοιχείο α) του ΔΚ], η ΑΠ καταρτίζει λογαριασμούς για κάθε πρόγραμμα και Ταμείο. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να μεριμνούν ώστε στους λογαριασμούς που υποβάλλονται στην Επιτροπή να πιστοποιούνται μόνο νόμιμες και κανονικές δαπάνες. Επομένως, οποιοδήποτε παράτυπο ποσό το οποίο εντοπίζεται πριν από την υποβολή των λογαριασμών σχετικά με τις δαπάνες που περιλαμβάνονται σε αίτηση ενδιάμεσης πληρωμής της λογιστικής χρήσης για την οποία καταρτίζονται οι λογαριασμοί θα πρέπει να επιστρέφεται στον προϋπολογισμό της Ένωσης. Ως εκ τούτου, στη δεύτερη περίπτωση (δαπάνες που περιλαμβάνονται σε αίτηση ενδιάμεσης πληρωμής της λογιστικής χρήσης για την οποία δεν έχουν υποβληθεί ακόμα οι λογαριασμοί στην Επιτροπή), η δημοσιονομική διόρθωση πραγματοποιείται είτε με ανάκληση της εν λόγω δαπάνης σε επόμενη αίτηση ενδιάμεσης πληρωμής γι' αυτή τη λογιστική χρήση (συμπεριλαμβανομένης της τελικής αίτησης ενδιάμεσης πληρωμής) ή με αφαίρεση του παράτυπου ποσού απευθείας από τους λογαριασμούς.

Ως προς αυτό, είναι σημαντικό να υπενθυμίσουμε ότι οποιοδήποτε παράτυπο ποσό σχετικό με τη λογιστική χρήση δεν μπορεί να διατηρηθεί στους πιστοποιημένους λογαριασμούς (και ως εκ τούτου δεν μπορεί να θεωρηθεί προς ανάκτηση ποσό κατά τον χρόνο υποβολής των λογαριασμών) και, επιπροσθέτως, ότι δεν είναι δυνατό να πιστοποιηθεί η νομιμότητα και η κανονικότητα των δαπανών οι οποίες τελούν υπό εν εξελίξει αξιολόγηση της νομιμότητας και της κανονικότητας σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 137 παράγραφος 2 του ΚΚΔ.

Η ανάκληση των παράτυπων δαπανών από την αίτηση ενδιάμεσης πληρωμής (συμπεριλαμβανομένης της τελικής αίτησης ενδιάμεσης πληρωμής) ή η αφαίρεσή τους από τους λογαριασμούς θεωρείται οριστική και οι εν λόγω δαπάνες δεν θα πρέπει να εισαχθούν εκ νέου σε καμία μεταγενέστερη αίτηση ενδιάμεσης πληρωμής για καμία λογιστική χρήση (με την εξαίρεση ειδικών περιπτώσεων που σχετίζονται με αποφάσεις δικαστηρίου ή άλλων δικαιοδοτικών οργάνων του δικαστικού συστήματος που αναφέρονται στο τμήμα 10). Ωστόσο, για περιπτώσεις δαπανών οι οποίες τελούν υπό εν εξελίξει αξιολόγηση της νομιμότητας και της κανονικότητας και οι οποίες έχουν συμπεριληφθεί προηγουμένως σε αίτηση ενδιάμεσης πληρωμής, το άρθρο 137 παράγραφος 2 του ΚΚΔ παρέχει τη δυνατότητα αφαίρεσης των εν λόγω δαπανών από τους λογαριασμούς και στη συνέχεια εκ νέου υποβολής τους στην Επιτροπή, αν κριθούν νόμιμες και κανονικές.

Η διάταξη του άρθρου 137 παράγραφος 2 του ΚΚΔ αναφέρεται μόνο στους λογαριασμούς (δηλαδή η αφαίρεση των δαπανών που τελούν υπό εν εξελίξει αξιολόγηση θα πρέπει να πραγματοποιείται στους λογαριασμούς και όχι στο επίπεδο των αιτήσεων ενδιάμεσης πληρωμής). Επανεισαγωγή των εν λόγω δαπανών σε αίτηση πληρωμής μεταγενέστερης λογιστικής χρήσης μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο εάν διαπιστωθεί αργότερα ότι τα ποσά που τελούν υπό εν εξελίξει αξιολόγηση κατά τον χρόνο των προηγούμενων λογαριασμών ήταν νόμιμα και κανονικά. Εάν δαπάνες που έχουν αφαιρεθεί σύμφωνα με το άρθρο 137 παράγραφος 2 του ΚΚΔ συμπεριληφθούν στη συνέχεια σε αίτηση ενδιάμεσης πληρωμής, η ΑΠ αναμένεται να διατηρεί διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία τα οποία δικαιολογούν πλήρως την επανεισαγωγή των εν λόγω δαπανών για σκοπούς λογιστικού ελέγχου.

Σε περίπτωση υπολειμματικού συνολικού ποσοστού σφάλματος (ΥΣΠΣ) που υπερβαίνει το 2 % και προκειμένου να είναι η ΑΕ σε θέση να εκδώσει ελεγκτική γνώμη χωρίς επιφύλαξη σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πιστοποιημένων δαπανών, η ΔΑ και η ΑΠ αναμένεται να αποφασίσουν να εφαρμόσουν πρόσθετη δημοσιονομική διόρθωση με παρέκταση ώστε το ΥΣΠΣ να καταστεί ίσο ή μικρότερο του 2 %. Επίσης, η ΑΠ οφείλει να διασφαλίζει ότι τα ποσά που σχετίζονται με τις εν λόγω πρόσθετες κατά παρέκταση διορθώσεις αφαιρούνται ορθά από τους λογαριασμούς.

Οι διαπιστωθείσες παρατυπίες υποστηρίζονται από τελικές εκθέσεις ελέγχου ή λογιστικού ελέγχου. Στην περίπτωση που η διαδικασία αντιπαράθεσης δεν έχει ολοκληρωθεί κατά την υποβολή των λογαριασμών (σχέδιο έκθεσης ελέγχου ή λογιστικού ελέγχου), τα διακυβεύόμενα ποσά μπορούν να αντιμετωπιστούν ως ποσά υπό «εν εξελίξει αξιολόγηση» και η ΑΠ θα πρέπει να τα αφαιρέσει από τους λογαριασμούς, διατηρώντας το δικαίωμα να δηλώσει ξανά σε μεταγενέστερες λογιστικές χρήσεις τις δαπάνες οι οποίες θα διαπιστωθεί στη συνέχεια ότι είναι νόμιμες και κανονικές. Εναλλακτικά, για τη μείωση του υπολειπόμενου κινδύνου, η ΑΠ μπορεί να θεωρήσει τα εν λόγω ποσά οριστικές δημοσιονομικές διορθώσεις¹.

3.2. Ακύρωση δημόσιας συνεισφοράς

Εφόσον η ΑΠ έχει διαπιστώσει παράτυπες δαπάνες και έχει αποφασίσει να τις αφαιρέσει μέσω ανάκλησης ή ανάκτησης από επόμενες ενδιάμεσες πληρωμές και τους λογαριασμούς, το κράτος μέλος θα πρέπει να αποφασίσει για την ακύρωση της δημόσιας συνεισφοράς κατ' εφαρμογή του άρθρου 143 του ΚΚΔ.

Το άρθρο 143 παράγραφος 2 του ΚΚΔ ορίζει ότι τα κράτη μέλη προβαίνουν στις απαιτούμενες δημοσιονομικές διορθώσεις όσον αφορά τις μεμονωμένες ή συστημικές παρατυπίες που διαπιστώνονται σε πράξεις ή προγράμματα. Οι δημοσιονομικές διορθώσεις συνίστανται στην ακύρωση ολόκληρης ή μέρους της δημόσιας συνεισφοράς σε μια πράξη ή πρόγραμμα. Οι δημοσιονομικές διορθώσεις εγγράφονται στους λογαριασμούς για τη λογιστική χρήση κατά τη διάρκεια της οποίας αποφασίζεται και πραγματοποιείται η ακύρωση. Προκειμένου να εφαρμόσει αναλογική διόρθωση και να πραγματοποιήσει, στη συνέχεια, ακύρωση της δημόσιας συνεισφοράς, το κράτος μέλος λαμβάνει υπόψη τη φύση και τη σοβαρότητα των παρατυπιών και την οικονομική απώλεια των Ταμείων ή του ΕΤΘΑ.

Σύμφωνα με το άρθρο 143 παράγραφος 4 του ΚΚΔ, η συνεισφορά που ακυρώνεται δεν επιτρέπεται να επαναχρησιμοποιηθεί για καμία πράξη που αποτέλεσε αντικείμενο διόρθωσης

¹ Βλέπε επίσης έγγραφο καθοδήγησης για τα κράτη μέλη σχετικά με την ετήσια έκθεση ελέγχου και τη γνώμη λογιστικού ελέγχου της Επιτροπής (EGESIF 15_0002), όπως επικαιροποιήθηκε.

ούτε, στην περίπτωση που η δημοσιονομική διόρθωση πραγματοποιείται λόγω συστημικής παρατυπίας, για πράξη που επηρεάστηκε από τη συστημική παρατυπία.

3.3. Μη ανακτήσιμα ποσά

Σύμφωνα με τον ΚΕΚ (ιδίως το άρθρο 1 παράγραφος 1 και την αιτιολογική σκέψη 3), εάν ένα κράτος μέλος εκτιμά ότι ένα ποσό που έχει καταβληθεί αχρεωστήτως σε δικαιούχο, το οποίο περιλαμβανόταν προηγουμένως σε πιστοποιημένους λογαριασμούς που υποβλήθηκαν στην Επιτροπή, είναι μη ανακτήσιμο και ότι το ποσό αυτό δεν θα πρέπει να επιστραφεί στον ενωσιακό προϋπολογισμό, η ΑΠ μπορεί να υποβάλει αίτημα στην Επιτροπή.

Ως εκ τούτου, το αίτημα προς την Επιτροπή σχετικά με τα μη ανακτήσιμα ποσά μπορεί να αφορά μόνο ποσά που έχουν ήδη συμπεριληφθεί σε πιστοποιημένους λογαριασμούς που είχαν υποβληθεί προηγουμένως στην Επιτροπή. Κατά συνέπεια, οι μειώσεις που γίνονται πριν από την υποβολή πιστοποιημένων λογαριασμών δεν μπορούν να θεωρηθούν ανακτήσιμες και στη συνέχεια μη ανακτήσιμα ποσά αν σχετίζονται με τις δαπάνες που περιλαμβάνονται στην τελική αίτηση ενδιάμεσης πληρωμής για μια συγκεκριμένη λογιστική χρήση για την οποία καταρτίζονται οι λογαριασμοί.

3.4. Γνωστοποίηση στους λογαριασμούς

Κάθε δημοσιονομική διόρθωση που πραγματοποιείται σε αίτηση ενδιάμεσης πληρωμής κατά τη διάρκεια της λογιστικής χρήσης δηλώνεται στους λογαριασμούς, καταγραφόμενη στο προσάρτημα 2 ως ανακληθέν ή ανακτηθέν ποσό².

Στην περίπτωση δαπανών που έχουν ήδη πιστοποιηθεί σε προηγούμενους λογαριασμούς, το κράτος μέλος μπορεί να αποφασίσει να περιμένει να οριστικοποιηθούν οι διαδικασίες ανάκτησης και, στη συνέχεια, να δηλώσει τα παράτυπα ποσά στο προσάρτημα 3 των λογαριασμών ως ποσά προς ανάκτηση στο τέλος της λογιστικής χρήσης. Σύμφωνα με το υπόδειγμα που καθορίζεται στον ΕΚΕ, οι πληροφορίες γνωστοποιούνται ανά λογιστική χρήση κατά την οποία δηλώνεται η αντίστοιχη δαπάνη.

Όσον αφορά παράτυπες δαπάνες που περιλαμβάνονται σε αίτηση ενδιάμεσης πληρωμής για την τρέχουσα λογιστική χρήση, που δεν έχουν ανακληθεί σε αίτηση ενδιάμεσης πληρωμής, η ΑΠ θα αφαιρέσει το παράτυπο ποσό απευθείας από τους λογαριασμούς και η αντίστοιχη δημοσιονομική διόρθωση θα γνωστοποιηθεί στο προσάρτημα 8 (έλεγχος της συνάφειας μεταξύ των δαπανών), με επεξήγηση των διαφορών στη στήλη των παρατηρήσεων. Συμβουλές ως προς τη συμπλήρωση του προσαρτήματος 8 παρέχονται στο τμήμα 6 του εγγράφου καθοδήγησης της Επιτροπής σχετικά με την προετοιμασία, την εξέταση και την αποδοχή των λογαριασμών (Guidance on Preparation, Examination and Acceptance of Accounts)³. Όταν η ΑΠ αφαιρεί το παράτυπο ποσό απευθείας από τους λογαριασμούς και το δηλώνει στο προσάρτημα 8, δεν απαιτούνται περαιτέρω ενέργειες σε επόμενες αιτήσεις ενδιάμεσων πληρωμών.

² Οι μειώσεις που πραγματοποιούνται από κράτος μέλος στο πλαίσιο των αιτήσεων ενδιάμεσης πληρωμής (δηλαδή οι μειώσεις που γίνονται πριν από τη δήλωση των εγκεκριμένων ποσών προς την Επιτροπή σε ενδιάμεση αίτηση πληρωμής) θεωρούνται εκ των προτέρων διόρθωση. Οι εν λόγω διορθώσεις δεν πρέπει να περιλαμβάνονται στο προσάρτημα 2 το οποίο αναφέρει τις ανακλήσεις και τις ανακτήσιμες δαπανών που περιλαμβάνονται σε προηγούμενες αιτήσεις ενδιάμεσης πληρωμής.

³ EGESIF 15_0018, όπως επικαιροποιήθηκε.

4. ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΓΙΑ ΠΟΣΑ ΠΟΥ ΑΝΑΚΛΗΘΗΚΑΝ ΚΑΙ ΠΟΣΑ ΠΟΥ ΑΝΑΚΤΗΘΗΚΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ (ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ 2)

Οι πληροφορίες ανά επίπεδο προτεραιότητας⁴ για τα ποσά που ανακλήθηκαν και τα ποσά που ανακτήθηκαν κατά τη διάρκεια της λογιστικής χρήσης πρέπει να υποβάλλονται στην Επιτροπή με τη χρήση του υποδείγματος που ορίζεται στο προσάρτημα 2, όπως αναφέρεται στον κατωτέρω πίνακα:

Προτεραιότητα	ΑΝΑΚΛΗΣΕΙΣ		ΑΝΑΚΤΗΣΕΙΣ	
	Συνολικό επιλέξιμο ποσό δαπανών που περιλαμβάνεται στις αιτήσεις πληρωμής	Αντίστοιχες δημόσιες δαπάνες	Συνολικό επιλέξιμο ποσό δαπανών που περιλαμβάνεται στις αιτήσεις πληρωμής	Αντίστοιχες δημόσιες δαπάνες
	(Α)	(Β)	(Γ)	(Δ)
Προτεραιότητα [κατηγορία περιφέρειας/είδος παρέμβασης (ΠΑΝ), κατά περίπτωση]	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">

4.1. Επεξηγήσεις για τις στήλες (Α) και (Β) του προσαρτήματος 2

Οι στήλες Α και Β των «ανακλήσεων» του προσαρτήματος 2 πρέπει να χρησιμοποιούνται για τα ανακληθέντα ποσά, έχοντας υπόψη τη διάκριση μεταξύ ανάκλησης και ανάκτησης, η οποία εξηγείται στο τμήμα 2 ανωτέρω.

4.1.1. Στήλη Α

Η στήλη Α του προσαρτήματος 2 περιλαμβάνει τις συνολικές επιλέξιμες δαπάνες που ανακλήθηκαν κατά τη διάρκεια της λογιστικής χρήσης σε μια αίτηση ενδιάμεσης πληρωμής (συμπεριλαμβανομένης τελικής). **Ποσά τα οποία αφαιρούνται από την ΑΠ μετά την υποβολή της τελικής αίτησης ενδιάμεσης πληρωμής και πριν από την υποβολή των λογαριασμών στην Επιτροπή δεν πρέπει να δηλώνονται στο προσάρτημα 2** αλλά εξηγήσεις για τις διαφορές θα πρέπει να παρέχονται στη στήλη των παρατηρήσεων του προσαρτήματος 8 (το προσάρτημα για τον έλεγχο της συνάφειας μεταξύ των δαπανών)⁵.

4.1.2. Στήλη Β

Το ποσό στη στήλη Β του προσαρτήματος 2 είναι η πραγματική δημόσια δαπάνη η οποία αντιστοιχεί στο συνολικό επιλέξιμο ποσό δαπανών (όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 15 του ΚΚΔ). Σε ορισμένες περιπτώσεις (π.χ. πρόγραμμα που βασίζεται

⁴ Αναλόγως της βάσης υπολογισμού, το ποσοστό συγχρηματοδότησης ανά άξονα προτεραιότητας θα πρέπει να εφαρμόζεται στη συνολική ή στη δημόσια δαπάνη για τον υπολογισμό της συνεισφοράς των Ταμείων. Από αυτή την άποψη, το σχέδιο χρηματοδότησης που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη είναι το σχέδιο που ισχύει κατά τον χρόνο υποβολής της τελικής αίτησης ενδιάμεσης πληρωμής για μια δεδομένη λογιστική χρήση.

⁵ Ανατρέξτε επίσης στο έγγραφο καθοδήγησης της Επιτροπής σχετικά με την προετοιμασία, την εξέταση και την αποδοχή των λογαριασμών (*Guidance note on preparation, examination and acceptance of accounts*).

μόνο σε δημόσια δαπάνη), το συνολικό επιλέξιμο ποσό μπορεί να προκύψει μόνο από τη δημόσια δαπάνη, οπότε το συνολικό επιλέξιμο ποσό ισούται με τη δημόσια δαπάνη.

4.2. Επεξηγήσεις για τις στήλες (Γ) και (Δ) του προσαρτήματος 2

Η στήλη των «ανακτήσεων» πρέπει να χρησιμοποιείται για ποσά τα οποία ανακτήθηκαν κατά τη διάρκεια της λογιστικής χρήσης, έχοντας υπόψη τη διάκριση μεταξύ ανάκλησης και ανάκτησης, η οποία εξηγείται στο τμήμα 2 του παρόντος εγγράφου καθοδήγησης.

4.2.1. Στήλη Γ

Η στήλη Γ περιέχει τις συνολικές επιλέξιμες δαπάνες που αφαιρέθηκαν ως αποτέλεσμα ανακτήσεων, οι οποίες αντιστοιχούν στα παράτυπα ποσά που εντοπίστηκαν και ανακτήθηκαν κατά τη διάρκεια της λογιστικής χρήσης. Πρόκειται για συγκεντρωτικό αριθμητικό στοιχείο για μια δεδομένη λογιστική χρήση.

4.2.2. Στήλη Δ

Η αναφερόμενη «αντίστοιχη δημόσια δαπάνη» είναι το συνολικό ποσό δημόσιας δαπάνης (συγχρηματοδότηση από την ΕΕ και εθνική συγχρηματοδότηση).

5. ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΠΟΣΑ ΠΟΥ ΑΝΑΚΤΗΘΗΚΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 71 ΤΟΥ ΚΚΔ - ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ (ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ 4)

Προτεραιότητα	ΑΝΑΚΤΗΣΕΙΣ	
	Συνολικό επιλέξιμο ποσό δαπανών (Α)	Αντίστοιχες δημόσιες δαπάνες (Β)
Προτεραιότητα [κατηγορία περιφέρειας/είδος παρέμβασης (ΠΑΝ), κατά περίπτωση]	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">

Το άρθρο 71 του ΚΚΔ αναφέρεται στην απαίτηση για τη διάρκεια των πράξεων. Εάν η απαίτηση αυτή δεν γίνει σεβαστή, τα ποσά που έχουν καταβληθεί αχρεωστήτως για την πράξη ανακτώνται από το κράτος μέλος αναλογικά προς την περίοδο για την οποία δεν εκπληρώθηκε η απαίτηση. Οι πληροφορίες για τα ποσά που αφορούν τις ανακτήσεις που πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 71 πρέπει να υποβάλλονται στην Επιτροπή με τη χρήση του υποδείγματος που ορίζεται στο προσάρτημα 4 και να μην αναφέρονται στο προσάρτημα 2 (οι ανακτήσεις στο προσάρτημα 2 και στο προσάρτημα 4 αποκλείονται αμοιβαία). Ωστόσο, οι ανακτήσεις που αναφέρονται στο προσάρτημα 2 και τα ποσά προς ανάκτηση που αναφέρονται στο προσάρτημα 3 πρέπει να περιλαμβάνουν επίσης τα παράτυπα ποσά που σχετίζονται με το άρθρο 71 του ΚΚΔ (τα εν λόγω ποσά ανακτήσεων και ανακτήσεων δεν πρέπει να περιλαμβάνονται στο προσάρτημα 4 όπου αναφέρονται μόνο ανακτήσεις που πραγματοποιήθηκαν).

6. ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΠΟΣΑ ΠΡΟΣ ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ (ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ 3)

Προτεραιότητα	Συνολικό επιλέξιμο ποσό δαπανών (A)	Αντίστοιχες δημόσιες δαπάνες (B)
Προτεραιότητα (κατηγορία περιφέρειας/είδος παρέμβασης (ΠΑΝ), κατά περίπτωση)	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">

Οι πληροφορίες ανά επίπεδο προτεραιότητας για τα ποσά προς ανάκτηση στο τέλος της λογιστικής χρήσης πρέπει να υποβάλλονται στην Επιτροπή με τη χρήση του υποδείγματος που ορίζεται στο προσάρτημα 3.

Τα ποσά που δηλώνονται ως ποσά προς ανάκτηση (αποκαλούμενα επίσης «εκκρεμείς ανακτήσεις») αφορούν τα ποσά που πιστοποιήθηκαν σε προηγούμενους λογαριασμούς για τα οποία έχουν εκδοθεί προς τους δικαιούχους εντάλματα είσπραξης, αλλά τα οποία δεν έχουν επιστραφεί από τους δικαιούχους στο τέλος της λογιστικής χρήσης.

Επομένως, οι πληροφορίες για τα ποσά προς ανάκτηση στο τέλος της λογιστικής χρήσης διαφέρουν από τα ποσά που δηλώνονται στο προσάρτημα 2 (ποσά που ανακλήθηκαν και ποσά που ανακτήθηκαν κατά τη διάρκεια της λογιστικής χρήσης) και στο προσάρτημα 4 [ποσά που ανακτήθηκαν κατά τη διάρκεια της λογιστικής χρήσης σύμφωνα με το άρθρο 71 του ΚΚΔ (διάρκεια των πράξεων)] ανωτέρω, καθώς και από τα ποσά που αφαιρέθηκαν από τους λογαριασμούς και δηλώθηκαν στο προσάρτημα 8.

Οι πληροφορίες που δηλώνονται στο προσάρτημα 3 προέρχονται από το βιβλίο οφειλετών της ΑΠ. Παρουσιάζουν την κατάσταση στο τέλος της λογιστικής χρήσης. Η παρουσίαση των προς ανάκτηση ποσών ανά λογιστική χρήση πρέπει να παρέχεται για σκοπούς διαδρομής ελέγχου.

6.1. Επεξηγήσεις για τη στήλη (A) του προσαρτήματος 3

Το συνολικό επιλέξιμο ποσό δαπανών προς ανάκτηση πρέπει να δηλώνεται συγκεντρωτικά στη στήλη A του προσαρτήματος 3. Αυτό σημαίνει ότι ποσά τα οποία δηλώθηκαν ως εκκρεμείς ανακτήσεις κατά προηγούμενες λογιστικές χρήσεις θα πρέπει να συμπεριληφθούν ξανά ως εκκρεμείς ανακτήσεις (δηλ. ποσά προς ανάκτηση) για την εν λόγω λογιστική χρήση, εκτός εάν έχουν ανακτηθεί (οπότε θα πρέπει να δηλωθούν ως ανακτηθέντα ποσά στο προσάρτημα 2⁶) ή εκτός εάν είναι μη ανακτήσιμα (οπότε θα πρέπει να δηλωθούν ως μη ανακτήσιμα ποσά στο προσάρτημα 5).

Οι εκκρεμείς ανακτήσεις μπορεί να θεωρηθούν μη ανακτήσιμα ποσά, εφόσον οι εθνικές αρχές εξαντλήσουν όλες τις δυνατότητες ανάκτησης που είναι διαθέσιμες μέσω του εθνικού θεσμικού και νομικού πλαισίου. Σε κάθε περίπτωση, τα εν λόγω μη ανακτήσιμα

⁶ Η στο προσάρτημα 4 σε περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 71 του ΚΚΔ.

ποσά δεν θα πρέπει να δηλώνονται πλέον στα ποσά προς ανάκτηση στο τέλος της λογιστικής χρήσης στο προσάρτημα 3, αλλά ως μη ανακτήσιμα ποσά στο τέλος της λογιστικής χρήσης (στο προσάρτημα 5 - βλ. κατωτέρω τμήμα 7).

6.2. Επεξηγήσεις για τη στήλη (B) του προσαρτήματος 3

Η αναφερόμενη «αντίστοιχη δημόσια δαπάνη» στη στήλη B του προσαρτήματος 3 είναι το αντίστοιχο συνολικό ποσό δημόσιας δαπάνης (συγχρηματοδότηση από την ΕΕ και εθνική συγχρηματοδότηση).

7. ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΓΙΑ ΜΗ ΑΝΑΚΤΗΣΙΜΑ ΠΟΣΑ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ (ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ 5)

Προτεραιότητα	ΜΗ ΑΝΑΚΤΗΣΙΜΑ ΠΟΣΑ		
	Συνολικό επιλέξιμο ποσό δαπανών (Α)	Αντίστοιχες δημόσιες δαπάνες (B)	Παρατηρήσεις (υποχρεωτικό) (Γ)
Προτεραιότητα (κατηγορία περιφέρειας/είδος παρέμβασης (ΠΑΝ), κατά περίπτωση)	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="S" maxlength="1500" input="M">

Η δήλωση των μη ανακτήσιμων ποσών ανά επίπεδο προτεραιότητας στο τέλος της λογιστικής χρήσης, **όσον αφορά ποσά αχρεωστήτως καταβληθέντα σε δικαιούχους τα οποία πιστοποιήθηκαν σε προηγούμενους λογαριασμούς που υποβλήθηκαν στην Επιτροπή**, πρέπει να διαβιβάζεται στην Επιτροπή με τη χρήση του υποδείγματος που ορίζεται στο προσάρτημα 5. Τα ποσά που πρέπει να δηλώνονται δεν είναι συγκεντρωτικά από έτος σε έτος: αυτό σημαίνει ότι τα μη ανακτήσιμα ποσά που έχουν ήδη δηλωθεί σε προηγούμενους λογαριασμούς δεν πρέπει να περιλαμβάνονται στους λογαριασμούς για την τρέχουσα λογιστική χρήση, καθώς θα έχουν εκκαθαριστεί στους λογαριασμούς τα προηγούμενα έτη (βλ. τμήμα 8 κατωτέρω για περισσότερες λεπτομέρειες).

Όσον αφορά μη ανακτήσιμα ποσά τα οποία δηλώνονται στο προσάρτημα 5, το κράτος μέλος είναι υπεύθυνο για την επιστροφή του σχετικού ποσού στον προϋπολογισμό της Ένωσης, εκτός εάν έχει υποβάλει αίτηση στην Επιτροπή έως τις 15 Φεβρουαρίου σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στον ΚΕΚ ώστε ο προϋπολογισμός της Ένωσης να υποστεί το μερίδιο δημοσιονομικών συνεπειών που του αναλογεί. Η Επιτροπή μπορεί, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, να παρατείνει την προθεσμία έως την 1η Μαρτίου, έπειτα από αίτημα του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους.

Όπως αναφέρεται στο προσάρτημα 5, το τμήμα των παρατηρήσεων στην τελευταία στήλη είναι υποχρεωτικό. Συνιστάται να περιλαμβάνονται σ' αυτή τη στήλη πληροφορίες για τα συγκεντρωτικά μη ανακτήσιμα ποσά ανά επίπεδο προτεραιότητας τα οποία θα πρέπει, κατά την άποψη του κράτους μέλους, να βαρύνουν τον προϋπολογισμό της Ένωσης. Είναι επίσης πιθανόν να συμπεριλαμβάνονται περαιτέρω παρατηρήσεις προς υποστήριξη της αίτησης.

Οι πληροφορίες για τα μη ανακτήσιμα ποσά που υποβάλλονται στο προσάρτημα 5 ανά επίπεδο προτεραιότητας παρέχονται μόνο για σκοπούς ενημέρωσης και δεν απαλλάσσουν τα

κράτη μέλη από την υποχρέωση επιστροφής μη ανακτήσιμης συνεισφοράς της ΕΕ στον προϋπολογισμό της Ένωσης. Για να υποβάλουν αίτηση στην Επιτροπή για τη μη επιστροφή των μη ανακτήσιμων ποσών στον προϋπολογισμό της Ένωσης, τα κράτη μέλη πρέπει να κινήσουν χωριστή παράλληλη διαδικασία οι κανόνες της οποίας ορίζονται στον ΚΕΚ (βλ. τμήμα 8).

8. ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΤΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ

8.1. Γενικά

8.1.1. Πληροφορίες που πρέπει να παρέχονται ανά επίπεδο προτεραιότητας

Όλα τα ποσά των λογαριασμών τα οποία εγγράφονται στα προσαρτήματα των λογαριασμών είναι συγκεντρωτικά ανά επίπεδο προτεραιότητας και, κατά περίπτωση, κατηγορία περιφερειών ή είδος παρέμβασης για την ΠΑΝ.

8.1.2. Απαιτούμενη μορφή

Όλα τα αριθμητικά στοιχεία δηλώνονται σε ευρώ, με έως δύο δεκαδικά ψηφία.

8.1.3. Συναλλαγματική ισοτιμία η οποία πρέπει να χρησιμοποιείται από χώρες εκτός της ζώνης του ευρώ.

Σύμφωνα με το άρθρο 133 του ΚΚΔ, τα κράτη μέλη που δεν έχουν υιοθετήσει το ευρώ ως νόμισμά τους κατά την ημερομηνία της αίτησης πληρωμής μετατρέπουν σε ευρώ τα ποσά των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν σε εθνικό νόμισμα. Τα ποσά αυτά μετατρέπονται σε ευρώ με τη χρήση της μηνιαίας λογιστικής ισοτιμίας της Επιτροπής κατά το μήνα εγγραφής της δαπάνης στους λογαριασμούς της ΑΠ του οικείου προγράμματος.

Όταν το ευρώ γίνει το νόμισμα ενός κράτους μέλους, η διαδικασία μετατροπής που μνημονεύεται στην παράγραφο 1 εξακολουθεί να εφαρμόζεται σε όλες τις δαπάνες που έχουν καταλογιστεί στους λογαριασμούς από την ΑΠ πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της αμετάκλητης ισοτιμίας μετατροπής του εθνικού νομίσματος σε ευρώ.

Όσον αφορά τα προγράμματα ΕΕΣ, οι δαπάνες που πραγματοποιούνται σε νόμισμα διαφορετικό από το ευρώ μετατρέπονται σε ευρώ από τους δικαιούχους με την μηνιαία λογιστική ισοτιμία της Επιτροπής για τον μήνα κατά τη διάρκεια του οποίου οι δαπάνες είτε πραγματοποιήθηκαν, είτε υποβλήθηκαν προς επαλήθευση ή υποβλήθηκαν στον κύριο δικαιούχο [περισσότερες λεπτομέρειες παρατίθενται στο άρθρο 28 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1299/2013].

8.1.4. Προσαρμογές που δεν σχετίζονται με παρατυπίες

Οι προσαρμογές που δεν σχετίζονται με παρατυπίες, όπως αυτές που πραγματοποιούνται για τεχνικούς λόγους ή λάθη από αβλεψία δεν θεωρούνται δημοσιονομικές διορθώσεις και, συνεπώς, δεν θα πρέπει να περιλαμβάνονται στις ανακληθείσες και στις ανακτηθείσες δαπάνες, στις εκκρεμείς ανακτήσεις και στα μη ανακτήσιμα ποσά που δηλώνονται. Ωστόσο, στο λογιστικό σύστημα της ΑΠ θα πρέπει να τηρείται επαρκής διαδρομή ελέγχου για σκοπούς επαλήθευσης και ελέγχου της συνάφειας.

Εάν συμπεριλήφθηκαν τέτοια λάθος ποσά στην τελική αίτηση ενδιάμεσης πληρωμής της λογιστικής χρήσης για την οποία καταρτίζονται οι λογαριασμοί, οι αντίστοιχες αρνητικές προσαρμογές πρέπει να αφαιρεθούν από τους λογαριασμούς και να δηλωθούν στο προσάρτημα 8, ούτως ώστε να καταστεί δυνατός ο έλεγχος της συνάφειας των δαπανών.

Κατά κανόνα, μπορούν να πραγματοποιούνται στους λογαριασμούς αρνητικές προσαρμογές που μειώνουν κατ' αυτόν τον τρόπο τις δαπάνες που δηλώνονται στην τελική αίτηση ενδιάμεσης πληρωμής. Ωστόσο, οι θετικές προσαρμογές πρέπει να διορθώνονται σε επόμενη αίτηση ενδιάμεσης πληρωμής (μεταγενέστερη λογιστική χρήση) και όχι στους λογαριασμούς.

8.1.5. Διαχωρισμός ανακληθέντων, προς ανάκτηση και ανακτηθέντων ποσών κατά τη διάρκεια της λογιστικής χρήσης ανά λογιστική χρήση δήλωσης των δαπανών (προσαρτήματα 2, 3 και 4)

Τα λογιστικά αρχεία που τηρούνται από την ΑΠ θα πρέπει να επιτρέπουν τον πραγματικό και χρονικό έλεγχο της συνάφειας όλων των ποσών που δηλώνονται στα προσαρτήματα του παραρτήματος VII του ΕΚΕ.

Όσον αφορά τον χρονικό έλεγχο της συνάφειας, η ΑΠ θα πρέπει να μπορεί να προσδιορίσει τη σύνδεση μεταξύ της παράτυπης δαπάνης και της σχετικής λογιστικής χρήσης. Για παράδειγμα, εάν η ΔΑ ανακαλέσει ή ανακτήσει κατά τη λογιστική χρήση N+1 δαπάνες που πιστοποιήθηκαν στους λογαριασμούς για τη λογιστική χρήση N, οι σχετικές μη παράτυπες δαπάνες θα πρέπει να δηλωθούν μεταξύ των διορθωμένων ποσών που αφορούν τη λογιστική χρήση N στους λογαριασμούς για τη λογιστική χρήση N+1 (βλ. υποπίνακες: «Διαχωρισμός ποσών που ανακλήθηκαν και ανακτήθηκαν κατά τη διάρκεια της λογιστικής χρήσης ανά λογιστική χρήση δήλωσης των αντίστοιχων δαπανών»).

8.1.6. Γνωστοποίηση ποσών που διορθώθηκαν ως αποτέλεσμα λογιστικών ελέγχων πράξεων από την ΑΕ σύμφωνα με το άρθρο 127 παράγραφος 1 του ΚΚΔ

Κατά τη συμπλήρωση των προσαρτημάτων 2, 3, 4 και 8, η ΑΠ πρέπει να γνωστοποιήσει τα ποσά που διορθώθηκαν ως αποτέλεσμα των λογιστικών ελέγχων πράξεων από την ΑΕ σύμφωνα με το άρθρο 127 παράγραφος 1 του ΚΚΔ.

Για σκοπούς συμφωνίας με το έγγραφο καθοδήγησης της Επιτροπής για την ετήσια έκθεση ελέγχου και την ελεγκτική γνώμη (EGESIF_15_0002, όπως έχει τροποποιηθεί)⁷ και για τη διασφάλιση επαρκούς διαδρομής ελέγχου για σκοπούς υπολογισμού του συνολικού εναπομένοντος ποσοστού σφάλματος από την ΑΕ, τα ποσά που πρέπει να δηλωθούν ως αποτέλεσμα του λογιστικού ελέγχου πράξεων περιλαμβάνουν μεμονωμένες διορθώσεις (σε σχέση με μεμονωμένες πράξεις που ελέγχθηκαν), διορθώσεις κατά παρέκταση (με στόχο την περαιτέρω μείωση του κινδύνου που εντοπίστηκε από την ΑΕ κάτω του ορίου σημαντικότητας), αλλά και δημοσιονομικές διορθώσεις τις οποίες εφάρμοσε το κράτος μέλος μετά τη λήψη του δείγματος από την

⁷ Βλ. τμήμα IV.4 του εγγράφου καθοδήγησης.

ΑΕ, εάν σκοπός των εν λόγω διορθώσεων ήταν να μειωθούν οι κίνδυνοι που συνεπάγεται το συνολικό ποσοστό σφάλματος της ΑΕ⁸.

8.1.7. Συνολική / δημόσια δαπάνη

Κατά τη συμπλήρωση των προσαρτημάτων του παραρτήματος VII του ΕΚΕ, η ΑΠ αναφέρει πάντα τα συνολικά ποσά δαπάνης και τα ποσά δημόσιας δαπάνης (ακόμα και εάν η βάση υπολογισμού είναι η δημόσια δαπάνη, η ΑΠ θα πρέπει πάντα να δηλώνει τη συνολική δαπάνη). Σε περίπτωση που λείπουν στοιχεία από μια στήλη μπορεί να προκληθούν καθυστερήσεις στην αποδοχή των λογαριασμών από την Επιτροπή.

8.1.8. Τόκος

Σύμφωνα με το άρθρο 122 παράγραφος 2 του ΚΚΔ, τα κράτη μέλη ανακτούν τα αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά συν τυχόν τόκους για εκπρόθεσμες πληρωμές. Τόκος υπερημερίας επιβάλλεται συνήθως εάν οι επιστροφές πραγματοποιηθούν μετά την προθεσμία που ορίζεται στο ένταλμα είσπραξης. Ο εν λόγω τόκος που εισπράττεται για εκπρόθεσμες πληρωμές θα πρέπει να προστίθεται στα ανακτηθέντα ποσά.

8.2. Αφαίρεση από τους λογαριασμούς ποσών που αφορούν αιτήσεις πληρωμής οι οποίες πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της λογιστικής χρήσης

Ποσά τα οποία περιλαμβάνονται στην τελική αίτηση ενδιάμεσης πληρωμής μιας λογιστικής χρήσης δύναται να τελούν υπό αξιολόγηση της νομιμότητας και της κανονικότητας των δαπανών, μετά την υποβολή της τελικής αίτησης ενδιάμεσης πληρωμής και πριν από τη διαβίβαση των λογαριασμών στις 15 Φεβρουαρίου του έτους N.

α) Εάν η αξιολόγηση της νομιμότητας και της κανονικότητας *οριστικοποιηθεί* πριν από τη διαβίβαση των λογαριασμών στην Επιτροπή (15 Φεβρουαρίου του έτους N), είναι πιθανά τα κατωτέρω σενάρια:

- εάν επιβεβαιωθεί ότι τα ποσά είναι επιλέξιμα, αυτά μπορούν να πιστοποιηθούν στους λογαριασμούς.
- εάν διαπιστωθεί ότι (ορισμένα από) τα ποσά δεν είναι επιλέξιμα, πρέπει να αφαιρεθούν από τους λογαριασμούς και να μην ληφθούν υπόψη στον υπολογισμό του υπολοίπου. Τα εν λόγω αφαιρούμενα ποσά (δηλαδή οι οριστικές δημοσιονομικές διορθώσεις) θα δηλώνονται στο προσάρτημα 8 (έλεγχος της συνάφειας των δαπανών), με επεξήγηση των διαφορών στη στήλη των παρατηρήσεων.

β) Εάν η αξιολόγηση της νομιμότητας και της κανονικότητας *δεν έχει οριστικοποιηθεί* (βλ. άρθρο 137 παράγραφος 2 του ΚΚΔ) πριν από τη διαβίβαση των λογαριασμών στην Επιτροπή (15 Φεβρουαρίου του έτους N), τα ποσά αυτά θα πρέπει να αφαιρεθούν από τους λογαριασμούς και, επομένως, δεν θα ληφθούν υπόψη για τον υπολογισμό του υπολοίπου. Τα

⁸ Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα θα ήταν οι διορθώσεις που έγιναν σε συνέχεια συμπληρωματικών εργασιών της ΔΑ που πραγματοποιήθηκαν με σκοπό την πλήρη οριοθέτηση συστημικού σφάλματος που εντοπίστηκε αρχικά από την ΑΕ κατά τους λογιστικούς ελέγχους των πράξεων.

εν λόγω αφαιρούμενα ποσά θα δηλώνονται στο προσάρτημα 8 (έλεγχος της συνάφειας των δαπανών), με επεξήγηση των διαφορών στη στήλη των παρατηρήσεων.

Αναλόγως των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης, είναι πιθανά τα ακόλουθα δύο σενάρια:

- τα ποσά που διαπιστώνεται ότι είναι επιλέξιμα μπορούν να συμπεριληφθούν σε αίτηση ενδιάμεσης πληρωμής σε επόμενη λογιστική χρήση σύμφωνα με το άρθρο 137 παράγραφος 2 του ΚΚΔ.
- εάν διαπιστωθεί ότι τα ποσά δεν είναι επιλέξιμα, δεν απαιτούνται περαιτέρω ενέργειες.

Περαιτέρω καθοδήγηση σχετικά με το θέμα αυτό, συμπεριλαμβανομένου του χειρισμού των περιπτώσεων μη ολοκληρωθέντων λογιστικών και άλλων ελέγχων, παρέχεται στο έγγραφο καθοδήγησης της Επιτροπής σχετικά με την ετήσια έκθεση ελέγχου και τη γνώμη λογιστικού ελέγχου (EGESIF_15_0002), όπως έχει τροποποιηθεί, και στο έγγραφο καθοδήγησης σχετικά με την προετοιμασία, την εξέταση και την αποδοχή των λογαριασμών (EGESIF 15_0018), όπως έχει τροποποιηθεί.

Για σκοπούς ελέγχου της συνάφειας και προκειμένου να υπάρχει επαρκής διαδρομή ελέγχου για τον υπολογισμό του υπολειμματικού συνολικού ποσοστού σφάλματος της ΑΕ, συνίσταται η ΑΠ να διακρίνει στη στήλη Ζ του προσαρτήματος 8 μεταξύ των ποσών που αφαιρέθηκαν από τους λογαριασμούς ως δημοσιονομικές διορθώσεις [δηλαδή η περίπτωση α) ανωτέρω] και των ποσών που αφαιρέθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 137 παράγραφος 2 του ΚΚΔ [δηλαδή η περίπτωση β) ανωτέρω].

8.3. Ανάκληση ποσών τα οποία διαπιστώθηκε ότι είναι παράτυπα μετά την υποβολή των λογαριασμών

Σύμφωνα με το άρθρο 139 παράγραφος 10 του ΚΚΔ, τα κράτη μέλη δύνανται να αντικαθιστούν τα παράτυπα ποσά που εντοπίζονται μετά την υποβολή των λογαριασμών, εκτός εάν η Επιτροπή ή το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο εντοπίσουν πριν από το κράτος μέλος σοβαρή ανεπάρκεια στην αποτελεσματική λειτουργία του ΣΔΕ, οπότε και εφαρμόζονται τα άρθρα 144 και 145 του ΚΚΔ για τις δημοσιονομικές διορθώσεις.

Η αντικατάσταση δαπανών διέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 143 του ΚΚΔ.

Για παράδειγμα, εάν υποθεθεί ότι το κράτος μέλος εντοπίζει μια παρατυπία τον Μάρτιο του 2017 μετά την υποβολή των λογαριασμών έως τις 15 Φεβρουαρίου 2017 (σχετικά με δαπάνες που πιστοποιήθηκαν για τη λογιστική χρήση 01/07/2015-30/06/2016), το κράτος μέλος θα πρέπει να λάβει τα κατωτέρω διορθωτικά μέτρα:

1. Τα κράτη μέλη πρέπει να ανακαλέσουν ισόποση δαπάνη από επόμενη αίτηση ενδιάμεσης πληρωμής (π.χ. τον Ιούνιο του 2017) και μπορούν να την αντικαταστήσουν με νέα κανονική δαπάνη.
2. Οι αντίστοιχοι λογαριασμοί (της χρήσης 01/07/2016-30/06/2017) πρέπει να αποτυπώνουν αυτές τις διορθώσεις αναλόγως (καταγραφή της ανάκλησης του παράτυπου ποσού από την προηγούμενη λογιστική χρήση στο προσάρτημα 2 και καταγραφή της κανονικής δαπάνης στο προσάρτημα 1, όπως απαιτείται).

Ένα παρόμοιο παράδειγμα στο οποίο ένα κράτος μέλος κάνει χρήση των επιλογών ανάκτησης παρουσιάζεται στο τμήμα 8.4κατωτέρω.

8.4. Ανάκτηση ποσών τα οποία διαπιστώθηκε ότι είναι παράτυπα μετά την υποβολή των λογαριασμών

Παράδειγμα: η αντίστοιχη δαπάνη έχει συμπεριληφθεί στο προσάρτημα 1 των λογαριασμών που υποβλήθηκαν τον Φεβρουάριο του 2017 για τη λογιστική χρήση 01/07/2015-30/06/2016.

α) Εάν ανακτηθεί ποσό το οποίο έχει προηγουμένως πιστοποιηθεί σε λογαριασμούς που υποβλήθηκαν στην Επιτροπή (π.χ. τον Σεπτέμβριο του 2017), το ποσό αυτό θα πρέπει να αφαιρεθεί από επόμενη αίτηση πληρωμής (π.χ. τον Δεκέμβριο του 2017) και να δηλωθεί στο προσάρτημα 2 για τη σχετική λογιστική χρήση κατά την οποία πραγματοποιήθηκε η ανάκτηση (01/07/2017 – 30/06/2018, η οποία αφορά τους λογαριασμούς που θα υποβληθούν έως τις 15 Φεβρουαρίου 2019).

β) Εάν το ποσό συνεχίσει να είναι προς ανάκτηση (π.χ. στις 30 Ιουνίου 2018), θα πρέπει να δηλωθεί στο προσάρτημα 3 των λογαριασμών που αφορούν τη λογιστική χρήση κατά την οποία διαπιστώθηκε ότι εκκρεμεί η ανάκτηση (01/07/2017-30/06/2018, η οποία αφορά τους λογαριασμούς που θα υποβληθούν έως τις 15 Φεβρουαρίου 2019). Εάν ένα ποσό συνεχίσει να είναι προς ανάκτηση σε διάφορες διαδοχικές λογιστικές χρήσεις, θα πρέπει να δηλώνεται επανειλημμένως σε κάθε σύνολο λογαριασμών.

γ) Εάν το ποσό, αφού εξαντληθούν όλες οι δυνατότητες ανάκτησης που είναι διαθέσιμες μέσω του εθνικού θεσμικού και νομικού πλαισίου (βλ. σενάριο β) ανωτέρω), δεν μπορεί να ανακτηθεί και θεωρείται μη ανακτήσιμο (π.χ. τον Μάρτιο του 2018), θα πρέπει να δηλωθεί στο προσάρτημα 5 που αφορούν τη λογιστική χρήση κατά την οποία διαπιστώθηκε η αδυναμία ανάκτησης (01/07/2017 – 30/06/2018, η οποία αφορά τους λογαριασμούς που θα υποβληθούν έως τις 15 Φεβρουαρίου 2019). Η αξιολόγηση των μη ανακτήσιμων ποσών από την Επιτροπή μπορεί να έχει τα εξής αποτελέσματα:

- το μη ανακτήσιμο ποσό δεν επιστρέφεται στον προϋπολογισμό της Ένωσης, διότι η Επιτροπή κρίνει ότι δεν υπάρχει παράλειψη ή αμέλεια από πλευράς κράτους μέλους (βλ. προϋποθέσεις και διαδικασίες που πρέπει να εφαρμόζονται για να προσδιοριστεί αν τα μη ανακτήσιμα ποσά επιστρέφονται από τα κράτη μέλη σύμφωνα με την παράγραφο 9 κατωτέρω)·

- ή, εάν το μη ανακτήσιμο ποσό πρέπει να επιβαρύνει τον προϋπολογισμό του κράτους μέλους, τότε θα πρέπει να ανακληθεί από την επόμενη αίτηση ενδιάμεσης πληρωμής την οποία υποβάλλει το κράτος μέλος (π.χ. τον Δεκέμβριο του 2018) και να δηλωθεί στο προσάρτημα 2 (ανακλήσεις) των αντίστοιχων λογαριασμών (λογαριασμοί για τη λογιστική χρήση 01/07/2018 – 30/06/2019, η οποία αφορά λογαριασμούς που θα υποβληθούν έως τις 15 Φεβρουαρίου 2020).

Το κράτος μέλος μπορεί να επιβάλει τόκο υπερημερίας, όταν η ανάκτηση πραγματοποιείται μετά την προθεσμία που ορίζεται στο ένταλμα είσπραξης. Ο εν λόγω εισπραττόμενος τόκος πρέπει να προστεθεί στο ποσό που αφαιρείται από τις δαπάνες που δηλώνονται στην Επιτροπή.

9. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΝΑ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΕΙ ΑΝ ΤΑ ΜΗ ΑΝΑΚΤΗΣΙΜΑ ΠΟΣΑ ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ

Ο ΚΕΚ ορίζει τις προϋποθέσεις και τις διαδικασίες που πρέπει να εφαρμόζονται για να προσδιοριστεί αν τα μη ανακτήσιμα ποσά επιστρέφονται από τα κράτη μέλη: εάν ένα κράτος μέλος εκτιμά ότι ένα ποσό που έχει καταβληθεί αχρεωστήτως σε δικαιούχο, το οποίο περιλαμβανόταν προηγουμένως σε πιστοποιημένους λογαριασμούς που υποβλήθηκαν στην Επιτροπή, είναι μη ανακτήσιμο και ότι το ποσό αυτό δεν θα πρέπει να επιστραφεί στον ενωσιακό προϋπολογισμό, η ΑΠ μπορεί να υποβάλει αίτημα στην Επιτροπή. Τέτοιες αιτήσεις μπορούν να υποβληθούν μόνο για ποσά τα οποία έχουν προηγουμένως πιστοποιηθεί σε λογαριασμούς που έχουν υποβληθεί στην Επιτροπή.

Η ΑΠ πρέπει να υποβάλει αίτηση χωριστά για κάθε πράξη και λογιστική χρήση με τη μορφή που ορίζεται στο παράρτημα του ανωτέρω αναφερόμενου ΚΕΚ έως τις 15 Φεβρουαρίου στο σύστημα ηλεκτρονικής ανταλλαγής πληροφοριών SFC 2014 (δηλ. έως την ίδια προθεσμία που ισχύει για την υποβολή των λογαριασμών).

Μόλις ληφθεί τέτοια αίτηση στο σύστημα SFC, οι υπηρεσίες της Επιτροπής θα επανεξετάσουν κάθε περίπτωση στον πίνακα, λαμβάνοντας επίσης υπόψη οποιεσδήποτε ειδικές περιστάσεις και το θεσμικό και νομικό πλαίσιο του κράτους μέλους. Ο ΚΕΚ περιλαμβάνει κατάλογο των στοιχείων που δηλώνουν παράλειψη ή αμέλεια από πλευράς του κράτους μέλους. Ο κατάλογος είναι ενδεικτικός και όχι εξαντλητικός. Ο ΚΕΚ ορίζει ότι μπορεί να λαμβάνονται υπόψη άλλα στοιχεία τα οποία δεν αναφέρονται, εάν αυτά υποδηλώνουν παράλειψη ή αμέλεια.

Αναλόγως της αξιολόγησης αυτής, έως τις 31 Μαΐου του έτους υποβολής των λογαριασμών, η Επιτροπή είτε:

- α) θα ζητήσει από το κράτος μέλος να υποβάλει γραπτώς περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τα διοικητικά και νομικά μέτρα για την ανάκτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών συνεισφοράς της Ένωσης σε δικαιούχους· ή
- β) θα ενημερώσει εγγράφως το κράτος μέλος για την πρόθεσή του να συνεχίσει τη διαδικασία ανάκτησης.

Εάν η Επιτροπή δεν έχει προβεί σε κάποια από τις ανωτέρω ενέργειες έως τις 31 Μαΐου, η συνεισφορά της Ένωσης δεν επιστρέφεται από το κράτος μέλος.

Η προθεσμία της 31ης Μαΐου δεν ισχύει για παρατυπίες που προηγούνται κήρυξης πτώχευσης ή για περιπτώσεις που υπάρχουν υπόνοιες απάτης.

Το κράτος μέλος απαντά εντός τριών μηνών στο αίτημα της Επιτροπής για πληροφορίες και, εάν το κράτος μέλος δεν υποβάλει τις περαιτέρω πληροφορίες που ζητούνται, η Επιτροπή συνεχίζει την αξιολόγηση βάσει των διαθέσιμων πληροφοριών.

Εντός τριών μηνών από την παραλαβή της απάντησης του κράτους μέλους ή, ελλείψει απάντησης εντός της προθεσμίας, η Επιτροπή ενημερώνει το κράτος μέλος σε περίπτωση που κρίνει ότι η ενωσιακή συνεισφορά θα πρέπει να επιστραφεί από το κράτος μέλος· η Επιτροπή αναφέρει τους λόγους για τους οποίους κατέληξε σε αυτό το συμπέρασμα και ζητά από το κράτος μέλος να υποβάλει τις παρατηρήσεις του εντός 2 μηνών.

Εντός 6 μηνών μετά την προθεσμία υποβολής παρατηρήσεων από το κράτος μέλος, η Επιτροπή ολοκληρώνει την αξιολόγησή της και, όταν εμμένει στην άποψή της ότι το κράτος μέλος πρέπει να επιστρέψει την ενωσιακή συνεισφορά, εκδίδει απόφαση.

Για τον υπολογισμό της ενωσιακής συνεισφοράς που πρέπει να επιστραφεί από το κράτος μέλος, εφαρμόζεται το ποσοστό συγχρηματοδότησης στο επίπεδο κάθε προτεραιότητας, όπως ορίζεται στο σχέδιο χρηματοδότησης που ισχύει κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης. Εάν το μη ανακτήσιμο ποσό πρέπει να βαρύνει τον προϋπολογισμό του κράτους μέλους, θα πρέπει να ανακληθεί από την επόμενη αίτηση πληρωμής την οποία υποβάλλει το κράτος μέλος.

10. ΠΟΣΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΜΕΛΟΣ ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΝΑ ΜΗΝ ΑΝΑΚΤΗΣΕΙ ΚΑΙ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΔΕΝ ΥΠΕΡΒΑΙΝΟΥΝ ΤΑ 250 ΕΥΡΩ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑΣ ΤΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΤΘΑ

Όσον αφορά ποσά κάτω των 250 ευρώ (ή άλλου ποσού, εάν το κράτος μέλος εφαρμόζει κατώτερο όριο) συνεισφοράς των Ταμείων και του ΕΤΘΑ τα οποία ένα κράτος μέλος μπορεί να αποφασίσει να μην ανακτήσει, δεν απαιτείται η κοινοποίηση πληροφοριών στην Επιτροπή δυνάμει του ΚΕΚ.

Το όριο των 250 ευρώ υπολογίζεται ανά πράξη (σύμφωνα με τον ορισμό του άρθρου 2 του ΚΚΔ) και λογιστική χρήση.

Επομένως, η Επιτροπή δεν θα διενεργεί αξιολόγηση πιθανής παράλειψης ή αμέλειας του κράτους μέλους όσον αφορά ποσά κάτω των 250 ευρώ συνεισφοράς των Ταμείων και του ΕΤΘΑ δυνάμει του ΚΕΚ.

Ποσά κάτω των 250 ευρώ συνεισφοράς των Ταμείων και του ΕΤΘΑ δεν χρειάζεται να επιστραφούν στον προϋπολογισμό της Ένωσης (και, ως εκ τούτου, δεν είναι αναγκαίο να αφαιρούνται από τα πιστοποιηθέντα ποσά).

Όσον αφορά προγράμματα ΕΕΣ, τα κράτη μέλη και οι τρίτες χώρες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα πρέπει να αποφασίσουν ότι ούτε ο κύριος δικαιούχος ούτε η ΔΑ του προγράμματος είναι υποχρεωμένοι να ανακτούν αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό που δεν υπερβαίνει τα 250 ευρώ συνεισφοράς των Ταμείων και του ΕΤΘΑ, μη συμπεριλαμβανομένων των τόκων.

11. ΣΥΝΟΨΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΩΝ ΕΝΤΟΠΙΣΘΕΙΩΝ ΠΑΡΑΤΥΠΙΩΝ ΣΤΟΥΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥΣ.

Συνοψίζοντας τα ανωτέρω τμήματα, τα εντοπισθέντα παράτυπα και ενδεχομένως παράτυπα ποσά θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως εξής:

Διαπιστωθείσες παρατυπίες (δηλαδή παρατυπίες που διαπιστώνονται από τις αρμόδιες αρχές, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που δημοσιοποιούνται σε τελικές εκθέσεις ελέγχου ή λογιστικού ελέγχου):

1. Οι παρατυπίες που αφορούν δαπάνες που έχουν πιστοποιηθεί σε δεδομένη λογιστική χρήση και εντοπίζονται πριν από την υποβολή της τελικής αίτησης ενδιάμεσης πληρωμής θα πρέπει να αντιμετωπίζονται είτε ως 1) ανακλήσεις και, επομένως, θα πρέπει να μειώνουν τις δαπάνες που δηλώνονται στην τελική αίτηση ενδιάμεσης πληρωμής και στη συνέχεια να δηλώνονται στο προσάρτημα 2 ή 2) θα πρέπει να αφαιρούνται απευθείας από τους λογαριασμούς (αντανακλάται στο προσάρτημα 1) και να αναφέρονται στο προσάρτημα 8.

2. Οι παρατυπίες που αφορούν δαπάνες που έχουν πιστοποιηθεί σε δεδομένη λογιστική χρήση και εντοπίζονται μετά την υποβολή της τελικής αίτησης ενδιάμεσης πληρωμής αλλά πριν από την υποβολή των λογαριασμών θα πρέπει να αφαιρούνται από τους λογαριασμούς (δηλαδή μείωση των δαπανών που δηλώνονται στο προσάρτημα 1) και να εξηγούνται στο προσάρτημα 8. Δεν απαιτούνται περαιτέρω ενέργειες ούτε στο προσάρτημα 2 ούτε σε αιτήσεις ενδιάμεσης πληρωμής της επόμενης λογιστικής χρήσης.

3. Οι παρατυπίες που εντοπίζονται μετά την υποβολή των λογαριασμών μπορούν να αντιμετωπίζονται ως ανακλήσεις ή ανακτηθέντα ποσά και να εφαρμόζονται σε μεταγενέστερη αίτηση ενδιάμεσης πληρωμής και θα πρέπει να δηλώνονται στο προσάρτημα 2 για τη λογιστική χρήση κατά την οποία αφαιρούνται τα ποσά.

Όλες οι ανωτέρω διορθώσεις θεωρούνται οριστικές. Ως εκ τούτου, οι αφαιρεθείσες δαπάνες δεν μπορούν να επανεισαχθούν σε καμία μεταγενέστερη αίτηση πληρωμής προς την Επιτροπή (ούτε για την τρέχουσα ούτε για μεταγενέστερη λογιστική χρήση). Κατ' εξαίρεση, μετά από απόφαση δικαστηρίου (ή άλλου δικαιοδοτικού οργάνου που αποτελεί μέρος του δικαστικού συστήματος) η οποία αμφισβητεί τη βασιμότητα της εφαρμογής της δημοσιονομικής διόρθωσης, και λαμβάνοντας υπόψη τις επιπτώσεις στη νομιμότητα και την κανονικότητα των επίμαχων δαπανών, οι εθνικές αρχές μπορούν να αποφασίσουν να εισαγάγουν εκ νέου στην επόμενη αίτηση πληρωμής τις δαπάνες που είχαν προηγουμένως αφαιρεθεί και αναφερθεί ως δημοσιονομική διόρθωση⁹.

Ποσά υπό εν εξελίξει αξιολόγηση (δηλαδή ενδεχομένως παράτυπες δαπάνες σε δεδομένη λογιστική χρήση η αξιολόγηση της νομιμότητας και της κανονικότητας των οποίων δεν έχει ακόμα οριστικοποιηθεί):

Δεδομένου ότι οι διατάξεις:

- του άρθρου 126 στοιχείο γ) του ΚΚΔ απαιτούν πιστοποίηση μία φορά ετησίως στους λογαριασμούς, μεταξύ άλλων, ως προς το ότι οι δαπάνες που εγγράφονται στους λογαριασμούς είναι σύμφωνες με το εφαρμοστέο δίκαιο και
- του άρθρου 137 παράγραφος 2 του ΚΚΔ, που αναφέρονται σε δαπάνες που εξαιρούνται λόγω εν εξελίξει αξιολόγησης της νομιμότητας και της κανονικότητάς τους, αφορούν τους λογαριασμούς

η αντιμετώπιση ενδεχόμενων παρατυπιών ως ποσών υπό εν εξελίξει αξιολόγηση εφαρμόζεται μόνο στο επίπεδο των λογαριασμών (και όχι στο επίπεδο των αιτήσεων ενδιάμεσης πληρωμής).

Ως εκ τούτου, σε περίπτωση ενδεχόμενης παρατυπίας η οποία σχετίζεται με τις δαπάνες σε δεδομένη λογιστική χρήση, το κράτος μέλος έχει τη δυνατότητα είτε α) να ανακαλέσει τις σχετικές δαπάνες από την αίτηση ενδιάμεσης πληρωμής (η εν λόγω αφαίρεση είναι οριστική) ή β) να διατηρήσει τις εν λόγω δαπάνες στην αίτηση ενδιάμεσης πληρωμής έως τους λογαριασμούς και να την αφαιρέσει τότε ως εν εξελίξει αξιολόγησης, σύμφωνα με το άρθρο 137 παράγραφος 2 του ΚΚΔ.

⁹ Παράδειγμα: απόφαση εθνικού δικαστηρίου η οποία ερμηνεύει εθνικό κανόνα επιλεξιμότητας όταν η εν λόγω ερμηνεία διαφέρει από την ερμηνεία της ΔΑ/ΑΠ/ΑΕ και, στη συνέχεια, οδηγεί σε αλλαγή του συμπεράσματος σχετικά με την επιλεξιμότητα των επίμαχων δαπανών.